

Min bedstefar, knivkæmperen, dræbte to tyskere, inden han var atten. Jeg husker ikke, at nogen har fortalt mig det – det var bare noget, jeg altid havde vidst, ligesom jeg også vidste, at Yankees bar nålestribede trøjer til hjemmekampe og grå trøjer til udekampe. Men jeg var ikke født med den viden. Hvem havde fortalt mig det? Ikke min far, der aldrig fortalte hemmeligheder, og heller ikke min mor, der undgik at tale om alt ubehageligt, alt, hvad der havde at gøre med blod, kræft og vansiring. Heller ikke min bedstemor, der kendte hvert eneste folkesagn fra det gamle land – de fleste af dem var uhyggelige og handlede om børn, der blev ædt af ulve og halshugget af hekse – men aldrig talte om krigen, når jeg var til stede. Og det var helt sikkert ikke min bedstefar selv, den smilende vagtmand fra min tidligste erindring, den stille, sortøjede og slanke mand, der holdt mig i hånden, når vi gik over gaden, og sad på en bænk i parken og læste i sin russiske avis, mens jeg jagtede duer og drillede myrer med en afbrækket gren.

Jeg voksede op to gader fra mine bedsteforældre og så dem næsten hver dag. De drev et lille forsikringselskab fra deres lejlighed med et par værelser en suite og havde primært andre russiske indvandrere som kunder. Min bedstemor sad altid ved telefonen og solgte forsikringer. Ingen kunne modstå hende. Hun charmerede dem, eller hun skræmte dem, men ligegyldigt hvordan så købte de. Min bedstefar sad ved skrivebordet og ordnede alt papirarbejdet. Da jeg var lille, sad jeg ofte på skødet af ham og stirrede på den runde og glatte stump af hans venstre pegefinger, hvis yderste to led var hugget så nydeligt af, at det så ud, som

om han var født uden dem. Hvis det var sommer, og Yankees spillede, var der altid tændt for radioen (efter hans halvfjerds års fødselsdag var det farvefjernsynet, som min far havde givet ham). Han bevarede sin accent, og han stemte aldrig ved noget valg eller lyttede til amerikansk musik, men han blev en trofast Yankees-fan.

I slutningen af halvfemserne kom en forsikringskoncern med et tilbud på mine bedsteforældres forsikringsselskab. Alle mente, at det var en meget rimelig pris, men min bedstemor krævede det dobbelte. Der har sikkert været en hel del prutten om prisen, men jeg kunne godt have fortalt forsikringskoncernen, at det var spild af tid at prutte med min bedstemor. Til sidst gav de hende den pris, hun ville have, og mine forældre fulgte traditionen og solgte deres lejlighed og flyttede til Florida.

De købte et lille hus ved Golfkysten, et smukt hus med fladt tag bygget i 1949 af en arkitekt, der ville være blevet berømt, hvis han ikke var druknet samme år. Det var et stolt og majestætisk hus bygget i stål og støbt beton. Det lå på en ensom skrænt med udsigt over bugten, ikke lige det hus, man forestiller sig, at et par, der var gået på pension, ville vælge, men de flyttede ikke sydpå blot for at visne i solen og dø. De fleste dage sidder min bedstefar ved sin computer og spiller online-skak med gamle venner. Min bedstemor, der nogle få uger efter flytningen kedede sig ved ikke at have noget at bestille, fandt sig et job som lærer i russisk litteratur på et lokalt college i Sarasota, hvor hun underviser solbrændte studenter, som tilsyneladende er meget forskrækkede over hendes banden, hendes sarkasme og hendes evne til at citere Pusjkins vers ordret (dette baserer jeg på den ene undervisningstime, jeg har overværet).

Hver aften spiser mine bedsteforældre middag på terrassen foran deres hus med udsigt ud over det mørke vand. De sover med åbne vinduer, mens natsværmere flyver imod fluenettene. I modsætning til alle andre pensionister, jeg har mødt i Florida, er de ikke bekymret for indbrud. Fordøren er for det meste ulåst, og der er ingen tyverialarm. De bruger ikke sikkerhedsseler i bilen, og de smører sig ikke ind i solcreme, inden de går ud i solen. De har afgjort med sig selv, at intet kan slå dem ihjel bortset fra Gud selv, og ham tror de ikke engang på.

Jeg bor i Los Angeles og skriver filmmanuskripter om mutanter og superhelte. For to år siden blev jeg bedt om at skrive et selvbiografisk essay til et filmblad, og på halvvejen erkendte jeg, at jeg havde levet et frygtelig kedeligt liv. Ikke fordi jeg skal klage. Selv om et resumé af mit liv er kedsommelig læsning – grundskole, college, besynderlige job, universitet, besynderlige job, mere universitet, mutanter og superhelte – så har jeg haft et godt liv. Da jeg sad og kæmpede med at skrive essayet om mit liv, besluttede jeg, at jeg ikke ville skrive om mit eget liv, ikke så meget som fem hundrede ord. Jeg ville skrive om Leningrad.

Mine bedsteforældre hentede mig i Sarasotas lufthavn; jeg bøjede mig ned og kyssede dem, og de smilede op til mig, en smule forvirrede, som de plejede at være det, når de stod over for deres store amerikanske barnebarn (jeg er en meter og halvfems og en kæmpe ved siden af dem). På vejen hjem købte vi *pompano*-fisk på det lokale fiskemarked; min bedstefar stegte fisken i smør, bare med salt og frisk citron. Ligesom al anden mad, han lavede, virkede det utrolig let, det tog ham kun ti minutter, og det smagte bedre end noget andet, jeg havde spist det år i Los Angeles. Min bedstemor laver ikke mad; hun er berømt i vores familie for at nægte at tilberede noget, der er mere kompliceret end en skål cornflakes.

Efter middagen tændte min bedstemor en cigaret, og min bedstefar skænkede af sin hjemmelavede solbærvodka. Vi sad og lyttede til et kor af cikader og fårekylinger og stirrede ud på den mørke Golf, mens vi indimellem smækkede en myg.

“Jeg har taget en båndoptager med. Jeg tænkte, at vi måske kunne snakke om krigen.”

Jeg syntes, at jeg så min bedstemor rulle med øjnene, mens hun knipsede asken ud på græsset.

“Hvad?”

“Du er fyre år gammel. Og nu vil du altså vide besked?”

“Jeg er fireogtrediv.” Jeg så over på min bedstefar, og han smilede til mig. “Hvad er der i vejen? Var I måske nazister? Skjuler I jeres nazistiske fortid?”

“Nej,” sagde han, stadig smilende. “Vi var ikke nazister.”

“Troede du, at jeg var fyre år?”

“Fireogtrediv, fyre ...” Med en gestus, der var karakteristisk for hende, slog hun ud med hænderne som for at feje den dumme bemærkning bort. “Det kan vel være ligegyldigt. Se nu hellere at blive gift. Find dig en kone.”

“Du lyder som enhver anden bedstemor i Florida.”

“Ha,” sagde hun, en smule såret.

“Jeg vil gerne vide, hvordan det var. Er det da så forfærdeligt?”

Hun nikkede til min bedstefar, mens hun pegede med cigarettens brændende spids hen mod mig.

“Han vil gerne vide, hvordan det var.”

“Skat,” sagde min bedstefar. Bare det ene ord, ikke andet, men min bedstemor nikkede og skoddede sin cigaret på glasbordet.

“Det er rigtigt af dig,” sagde hun. “Du vil gerne skrive om krigen, og så skal du også gøre det.”

Hun rejste sig op, kyssede mig oven på hovedet, kyssede min bedstefar på læberne og bar tallerkenerne ind i huset. I et par minutter sad vi tavse og lyttede til bølgenes brusen. Han hældte en vodka mere op og var glad for at se, at jeg havde tømmt mit glas.

“Har du en kæreste?”

“Øh, ja.”

“Skuespillerinden?”

“Ja.”

“Hende kan jeg godt lide.”

“Det ved jeg, at du kan.”

“Hun kunne godt være russer,” sagde han. “Hun har øjnene ... Hvis du gerne vil snakke om Leningrad, så snakker vi om Leningrad.”

“Jeg vil ikke snakke. Jeg vil gerne have dig til at snakke.”

“Godt, så snakker jeg. Skal vi sige i morgen?”

Han holdt sit løfte. I den følgende uge sad vi sammen hver dag på terrassen, og jeg optog hans historie på bånd. Et par timer om formiddagen, så frokostpause og derpå igen om eftermiddagen – min bedstefar,

der ikke kunne fordrage at sige mere end to sammenhængende sætninger i større selskaber (det vil sige i selskab med andre end sin kone) fyldte kassette efter kassette med ord. Alt for mange ord til en enkelt bog – sandheden overgår måske nok fiktionen, men den har endnu mere brug for en god redaktør. For første gang i mit liv hørte jeg min bedstefar bande og tale åbent om sex. Han talte om sin barndom, om krigen, om at flytte til Amerika. Men først og fremmest talte han om den ene uge i 1942, den første uge i året, den uge, hvor han mødte min bedstemor, mødte sin bedste ven og dræbte to tyskere.

Da han var færdig med at fortælle sin historie, udspurgte jeg ham om forskellige detaljer – navne, steder, vejrforhold på bestemte dage. Han fandt sig i det et stykke tid, men til sidst lænede han sig fremad og trykkede på båndoptagerens stopknap.

“Det er meget lang tid siden,” sagde han. “Jeg husker ikke, hvad jeg havde på. Jeg husker ikke, om solen skinnede.”

“Jeg skal bare sikre mig, at alting bliver korrekt.”

“Nej, det skal du ikke.”

“Det her er din historie. Jeg vil ikke forkludre den.”

“David ...”

“Der er et par ting, som jeg stadig ikke rigtig forstår ...”

“David,” sagde han. “Du er forfatter. Digt selv.”